

prima instanță: Judecătoria Rîșcani, mun. Chișinău (jud: S. Blesceaga)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: N. Vascan, T. Pelin, M. Moraru)

instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud: Iu. Sîrcu, V. Macinskaia, T. Chișca-Doneva, I. Vilcov, V. Clevadi)

Î N C H E I E R E

11 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tatiana Vieru
Nina Vascan
Dumitru Mardari
Iurie Bejenaru
Galina Stratulat

examinând cererea de revizuire depusă de Agentul guvernamental al Republicii Moldova Oleg Rotari,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Comerțbank” Societate pe Acțiuni împotriva lui Vladimir Romanenco și Mariei Romanenco, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Donteh-Plus” cu privire la deposedarea și transmiterea silită în posesie a bunului imobil ipotecat și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 15 mai 2013 a Curții Supreme de Justiție,

c o n s t a t ă :

La 14 mai 2010, BC „Comerțbank” SA a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Vladimir Romanenco și Mariei Romanenco, intervenient accesoriu SRL „Donteh-Plus” cu privire la deposedarea și transmiterea silită în posesie a bunului imobil ipotecat și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că conform contractului de credit nr. CRI- 737 din 21 septembrie 2005, acordul adițional nr. 2 din 27 februarie 2007, acordul adițional nr. 3 din 24 martie 2009, acord din 08 mai 2009 de reziliere a acordului adițional nr. 3 din 24 martie 2009, acord adițional f/n din 28 mai 2009, acordul adițional nr. 4 din 05 iunie 2009, a acordat SRL „Donteh Plus” un credit în sumă de 250 000 de dolari SUA, cu dobânda de 13 %, cu termenul de rambursare până la 21 septembrie 2009.

Executarea obligațiilor asumate de SRL „Donteh Plus” conform contractului de credit au fost asigurate prin contractul de ipotecă nr. 1265 din 04 martie 2005, modificat prin acordurile adiționale nr. 110 din 23 septembrie 2005 și din 27 februarie 2007, cu gajul apartamentului nr. XXXXXX, ce aparține cu drept de proprietate lui Romanenco Vladimir și Mariei Romanenco.

Reclamanta a menționat că deoarece SRL „Donteh Plus” înregistra restanțe la credit, la 21 septembrie 2009, a fost încheiat acordul adițional nr. 5 la contractul de

credit nr. CRI-737, care conform pct. 10.2 urma să intre în vigoare cu condiția constituirii garanțiilor indicate la pct. 2.6 din acord, însă, garanția indicată la pct. 2.6 lit. b) din acordul adițional nr. 5 nu a fost constituită și anume nu a fost extins și respectiv modificat gajul asupra apartamentului nr. XXXXX, încât acesta să garanteze creditul precum a fost modificat prin acordul adițional nr. 5, care nu a intrat în vigoare, iar relațiile dintre părți fiind guvernate de relațiile contractuale preexistente.

A mai susținut că SRL „Donteh Plus” a încălcat prevederile contractului de credit privitor la termenul achitării plăților lunare, iar la situația din 30 aprilie 2010 suma datoriei constituia 196 484,84 de dolari SUA, restanța la rambursarea creditului acordat și 44 711 de dolari SUA, penalitatea.

Prin notificarea nr. 13/1290 din 30 septembrie 2009 și preavizul de exercitare a dreptului de ipotecă nr. 13/1296 din 30 septembrie 2009 a solicitat debitorului și debitorilor gajiști de a transmite benevol în posesia băncii bunul gajat pentru vânzarea acestuia de sine stătător, în scopul stingerii datoriilor conform contractului de credit până la 23 octombrie 2010, în termenul acordat datoria nu a fost achitată, iar bunul gajat nu a fost transmis benevol.

BC „Comerțbank” SA a solicitat transmiterea silită în posesia băncii pentru vânzare apartamentul nr. XXXXX, care îi aparținea lui Vladimir Romanenco și Mariei Romanenco, cu evacuarea tuturor persoanelor și bunurilor din imobilul indicat și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 08 aprilie 2011 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia din 12 septembrie 2012 a Curții de Apel Chișinău, apelul declarat de BC „Comerțbank” SA a fost respins și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

Prin decizia din 15 mai 2013 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat BC „Comerțbank” SA, a fost casată decizia din 12 septembrie 2012 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 08 aprilie 2011 a Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău, fiind emisă o nouă hotărâre de admitere a acțiunii, prin care: a fost transmis silit în posesia BC „Comerțbank” SA pentru vânzare din numele lui Vladimir Romanenco și Mariei Romanenco, bunul mobil gajat - apartamentul nr. XXXXX, cu evacuarea bunurilor mobile și a persoanelor care domiciliază, fără acordarea altui spațiu locativ; a fost încasat de la Vladimir Romanenco și Maria Romanenco în beneficiul BC „Comerțbank” SA cheltuielile de judecată în mărime de 57 064, 50 de lei.

Prin încheierea din 13 noiembrie 2013 a Curții Supreme de Justiție a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Vladimir Romanenco împotriva deciziei din 15 mai 2013 a Curții Supreme de Justiție.

Prin încheierea din 29 ianuarie 2014 a Curții Supreme de Justiție a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Maria Romanenco împotriva deciziei din 15 mai 2013 a Curții Supreme de Justiție.

Prin încheierea din 24 decembrie 2014 a Curții Supreme de Justiție a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Natalia Romanenco împotriva deciziei din 15 mai 2013 a Curții Supreme de Justiție.

La 24 mai 2019, Agentul guvernamental al Republicii Moldova, Oleg Rotari, a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 15 mai 2013 a Curții Supreme de Justiție, prin care a solicitat casarea deciziei Curții Supreme de Justiție, respingerea recursului declarat de BC „Comerțbank” SA împotriva deciziei din 12 decembrie

2012 a Curții de Apel Chișinău cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond.

În motivarea cererii de revizuire s-a indicat că la 30 august 2013 reclamantii au depus plângeri la Curtea Europeană pentru Drepturile Omului invocând, în particular, caracterul nemotivat și contradictoriu al deciziei.

La 09 aprilie 2019, CtEDO a adoptat hotărârea în cauza Romanenco vs Republica Moldova.

Curtea a constatat în unanimitate încălcarea de către Republica Moldova a art. art. 6 paragraf 1 din Convenție, și a concluzionat că procedurile naționale în prezenta cauză nu au fost echitabile. Curtea a acordat reclamantilor câte 3 600 de euro cu titlu de prejudiciu moral și 1 315 de euro cu titlu de costuri și cheltuieli.

Revizuentul ca temei de revizuire a invocat prevederile art. 449 lit. h) Cod de procedură civilă, care prevede că, revizuirea se declară în cazul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

În conformitate cu art. 450 lit. f) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 6 luni de la pronunțarea hotărârii sau deciziei Curții Europene a Drepturilor Omului - în cazul prevăzut la art.449 lit. h).

Din materialele cauzei se atestă că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a emis hotărârea la 09 aprilie 2019, iar cererea de revizuire a fost depusă de Agentul guvernamental al Republicii Moldova, Oleg Rotari, la 24 mai 2019, adică în termenul legal de contestate.

În conformitate cu art. 452 alin. (1¹) Cod de procedură civilă, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces.

Verificând temeiurile invocate în cererea de revizuire în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire întemeiată și urmează a fi admisă, rezultând din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de admitere a cererii de revizuire și de casare a hotărârii sau deciziei supuse revizuirii.

Temeiurile pentru revizuirea hotărârilor judecătorești irevocabile de către legislator sunt specificate exhaustiv în art. 449 Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 451 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art.447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art.449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Astfel, revizuentul Agentul guvernamental al Republicii Moldova, Oleg Rotari, și-a întemeiat cererea de revizuire în baza art. 449 lit. h) Cod de procedură civilă.

În conformitate cu art. 449 lit. h) Cod de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat, printr-o hotărâre, fie Guvernul Republicii Moldova a recunoscut, printr-o declarație, o încălcare a drepturilor sau libertăților fundamentale care poate fi remediată, cel puțin parțial, prin anularea hotărârii pronunțate de o instanță de judecată națională.

Această normă de drept stabilește expres posibilitatea declarării revizuirii în situația când Curtea Europeană constată o încălcare a drepturilor protejate de

Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, iar această încălcare poate fi remediată prin anularea hotărârii revizuite.

În acest context, revizuentul a considerat că anularea actelor de dispoziție pronunțate de instanțele de judecată naționale, inclusiv și a actului administrativ contestat este o importanță decisivă pentru reclamant, or, aceasta ar aduce schimbări esențiale la capitolul reputației profesionale în afaceri, precum și ar permite soluționarea problemelor legate de repararea echitabilă a prejudiciului.

Din hotărârea din 09 aprilie 2019 a Curții Europene a Drepturilor Omului rezultă că în cauza Romanenco vs Republica Moldova a avut loc încălcarea art. 6 paragraf 1 din Convenție și s-a acordat reclamantilor câte 3 600 de euro cu titlu de prejudiciu moral și 1 315 de euro cu titlu de costuri și cheltuieli.

Drept urmare, având la bază hotărârea din 09 aprilie 2019 a Curții Europene a Drepturilor Omului, Agentul guvernamental al Republicii Moldova Oleg Rotari, prin cererea de revizuire, a solicitat admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei Curții Supreme de Justiție, respingerea recursului declarat de BC „Comerțbank” SA împotriva deciziei din 12 decembrie 2012 a Curții de Apel Chișinău cu menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond.

Din perspectiva celor expuse și rezultate din hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului pronunțate în cauza Romanenco vs Republica Moldova, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că în cazul din speța este justificată reexaminarea cauzei, deoarece art. 449 lit. h) Cod de procedură civilă prevede expres posibilitatea remedierii încălcării drepturilor sau libertăților fundamentale stabilite de Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Or, Curtea prin hotărârea din 09 aprilie 2019 a considerat că procedurile naționale în prezenta cauză nu au fost echitabile.

Totodată, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție remarcă faptul că o hotărâre judecătorească în care se constată o încălcare a drepturilor fundamentale a persoanei, garantate de Constituție și de Convenție, obligă instanța supremă să înlăture acea încălcare și să repare consecințele astfel încât să restabilească atât cât e posibil situația existentă înaintea încălcării.

În conformitate cu art. 453 alin. (6) Cod de procedură civilă, în cazul în care o hotărâre examinată anterior în apel și în recurs a fost supusă revizuirii, cauza se trimite, după admiterea cererii de revizuire, la rejudecare.

Astfel fiind, în situația reținută, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide oportunitatea reexaminării cauzei în ordine de recurs întru verificarea în detaliu a pretențiilor formulate de către Agentul guvernamental al Republicii Moldova, Oleg Rotari, prin prisma probelor administrate, dând apreciere acestora în coroborare cu prevederile legislației naționale, cât și celei internaționale.

Din considerentele menționate și prin prisma art. 6 § 1 a Convenției, art. 449 lit. h) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite cererea de revizuire, de a casa decizia din 15 mai 2013 a Curții Supreme de Justiție și de a reține în Curtea Supremă de Justiție, prezenta cauză civilă, pentru rejudecarea recursului declarat de BC „Comerțbank” SA împotriva hotărârii din hotărârii din 12 septembrie 2012 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. b), art. 453 alin. (6) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se admite cererea de revizuire depusă de Agentul guvernamental al Republicii Moldova, Oleg Rotari.

Se casează decizia din 15 mai 2013 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Banca Comercială „Comerțbank” Societate pe Acțiuni împotriva lui Vladimir Romanenco și Mariei Romanenco, intervenient accesoriu Societatea cu Răspundere Limitată „Donteh-Plus” cu privire la deposedarea și transmiterea silită în posesie a bunului imobil ipotecat și compensarea cheltuielilor de judecată și se reține în Curtea Supremă de Justiție, prezenta cauză civilă, pentru rejudecarea recursului declarat de Banca Comercială „Comerțbank” Societate pe Acțiuni împotriva deciziei din 12 septembrie 2012 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Nina Vascan

Dumitru Mardari

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat